

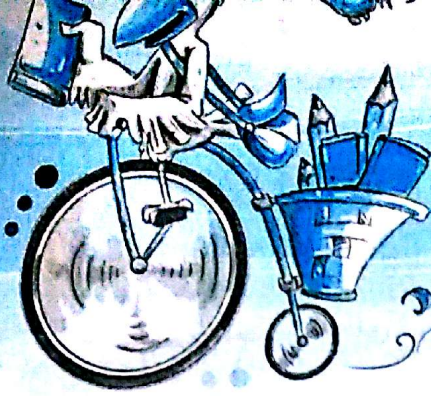
بخش آموزش رسانه تفریحی سنتر

کلیک کنید www.tafrihicenter.ir/edu

 نمونه سوال گام به گام

 امتحان نهایی جزوه

 دانلود آزمون های آزمایشی

واژه نامه

مباد: نباشد، خدا کند نباشد (به این نوع فعل‌ها، «فعل دُعایی» می‌گویند.)

بوم و بر: سرزمین

یک تن: یک نفر

هخامنشیان: نام سلسله‌ای از پادشاهان ایرانی در روزگاران کهن

بنیان نهادن: ایجاد کردن، تأسیس کردن

شکوه: بزرگی و عظمت، جلال

خیره‌کننده: شگفت‌انگیز، حیرت‌انگیز

ناگاه: ناگهان

پهن‌آور: وسیع

جلال: بزرگی، عظمت، شکوه

تاخت و تاز: حمله با اسبان تازنده

سهمگین: ترسناک، هراس‌انگیز، خوفناک، مهیب

باختر: غرب (متضاد خاور، به معنی شرق)

مقدونیه: نام شهری قدیمی در یونان که اسکندر

در آن به دنیا آمده بود.

انبوه: پر تعداد

آهنگ کرد: قصد کرد، به قصد انجام کاری رفت

به یک باره: ناگهان

گراییدن به چیزی: رفته رفته به چیزی تبدیل شدن

می‌تاخت (تاختن): حمله می‌کرد، یورش می‌برد، هجوم می‌برد

پارس: سرزمین ایران (فارس)

سر به فلک کشیده: بسیار بلند (آنقدر بلند که سرش به آسمان رسیده باشد).

آریوبرزن: فرمانده سپاه ایران در زمان هخامنشیان که مقابل اسکندر مقدونی جنگید.

چابک: تر و فرز، تیزپا و سریع، چالاک

برافراشته: بالا برده

گام: قدم

بی‌تابی: بی‌قراری، اضطراب

گویی: انگار، گویا، مثل اینکه، به نظر می‌رسید

بانگ برآورد: فریاد زد

نقش بر زمین می‌کرد: به زمین می‌زد، می‌کشت

مانعی اینگونه: چنین مانعی

واژه‌نامه

تنی چند: چند تن، چند نفر

نواحی: جمع ناحیه، مناطق

تنگه: راه تنگ، دره‌ی کوه

جلگه: زمین صاف و هموار

فروغ: نور، روشنایی

زرّین: به رنگ زر، طلایی رنگ

دریافتند (دریافتن): فهمیدند، پی بردند

چیرگی: پیروزی، تسلط، برتری

خانمان: خانه و کاشانه (در اینجا یعنی کشور ایران)

خفت: خواری، کوچکی

گلگون: به رنگ گل سرخ، سرخ‌رنگ (در اینجا

یعنی سرخ رنگ با خون)

پیکار: نبرد، جنگ

یورش برد: حمله کرد، هجوم برد، تاخت و تاز کرد

حلقه‌ی محاصره: دایره‌ی محاصره، دایره‌ای که

محاصره‌کنندگان دور تا دور گروه یا سرزمینی

ایجاد می‌کنند.

بی‌باکانه: شجاعانه، دلاورانه

جنگ تحمیلی: جنگی که در سال ۱۳۶۸ توسط

عراق به ایران تحمیل شد. (تحمیل کردن یعنی

کسی را به زور وادار به کاری کردن.)

مرز و بوم: سرزمین

بفوان و بیندیش

زاغ بور: پرنده‌ی بومی ایرانی است؛ این پرنده

فقط در بیابان‌های مرکزی و شرقی ایران زندگی

می‌کند. صدایی خوش و جُته‌ای کوچک و زیبا

دارد. از خانواده‌ی کلاغ‌هاست، اما از نظر ظاهری

به هُدهُد شبیه‌تر است. رنگش نخودی نارنجی،

همرنگ زیستگاه خود، یعنی کویرهای ایران

است. زاغ بور معمولاً در میان بوته‌های خار تخم

می‌گذارد. بسیار تند و تیز و هوشیار حرکت می‌کند

و جست‌وجوگر است.

ارزن: دانه‌ی گیاهی که برای غذای پرندگان از آن

استفاده می‌کنند.

اعلا: بسیار خوب، مرغوب

کوهسار: کوهستان

سنگلاخ: زمینی که در آن سنگ فراوان وجود دارد،

سنگستان

حکایت

خُردی: کوچکی (در اینجا یعنی کودکی)

ماکیان: مرغ و خروس، پرندگان خانگی

گزید: در اینجا یعنی نوک زد

جهید: جست زد، پَرید

دفاع / مین / کوروش / هخامنشی / عظمت / شکوه / فرمانروایی / پهنای / تاخت و تاز / سهمگین / آغاز /
 شهرت طلب / مقدونیه / انبوه / هجوم / اسکندر / سم اسبان / قطره / سپاهیان / گذرگاهی تنگ / بگذرد / آریوبرزن /
 سردار / مین دوست / نقطه / بی تابی / در غلتانند / قوت / خرد می شدند / شدت / حیرت آور / مقدونی ها / مانع /
 عظیم / غرق / عقب نشینی / هر لحظه / پیغام / اوضاع / نواحی / پیشروی / فروغ زرین / خانمان / خواری / خفت /
 گلگون / خاطره / سلاح / حلقه ی محاصره / مقاومت / جنگ تحمیلی / عراق / مرز و بوم

چو ایران نباشد، تن من مباد بدین بوم و بر، زنده یک تن مباد

آرزو می کنم اگر روزی ایران نباشد، من هم از بین بروم و در این سرزمین هیچ کس زنده نماند.

وقتی که اسکندر آهنگ ایران کرد هر جا که شهری دید با خاک یکسان کرد

وقتی اسکندر قصد کرد به سمت ایران حرکت کند، هر شهری را که می دید ویران می کرد.

من آریوبرزن، فرزند ایرانم در آخرین سنگر، اینک تنم، جانم

من آریوبرزن هستم، فرزند ایران؛ اکنون در آخرین سنگر می جنگم و آماده ام جان و تنم را فدا کنم.

- ۱ آریوبرزن، در اولین حمله ی اسکندر، او و سپاهیان را وادار به عقب نشینی کرد. درست
- ۲ هنگام غروب، آریوبرزن، سپاه خود را تا بلندترین نقطه ی کوه پیش راند. نادرست
- ۳ اسکندر در حمله به ایران، به هر شهری که می رسید، آن را با خاک یکسان می کرد. درست

۱) تاخت و تاز سهمگینی که از سوی باختر آغاز گشت، چه بود؟ دلیل آن را بیان کنید.

حمله‌ی اسکندر مقدونی به ایران. زیرا اسکندر و سپاهیان‌ش هر شهری را دیدند، با خاک یکسان کردند و مردان و زنان زیادی را کشتند و در پی تصرف کامل و چیرگی بر کل سرزمین ایران بودند.

۲) وقتی سپاهیان اسکندر وارد گذرگاه شدند، آریو برزن چه فرمانی به سربازانش داد؟ به آن‌ها فرمان داد تا سنگ‌های بزرگی را از بالای کوه بر سر سپاهیان اسکندر بغلتانند.

۳) دلیران سپاه ایران، وقتی خود را در محاصره‌ی سپاه اسکندر دیدند، چه کردند؟

آن‌ها دلیرانه جنگیدند. ابتدا حلقه‌ی محاصره را شکستند، اما بعد با گروهی از سپاهیان اسکندر روبه‌رو شدند که در جلگه بودند و این رویارویی، همه‌ی آن‌ها را به کشتن داد.

حالا تو بگو:

- ایران دوست: به کسی می‌گویند که ایران را دوست می‌دارد.

- خدا دوست: به کسی می‌گویند که خدا را دوست می‌دارد.

با توجه به نمودار زیر، درباره‌ی عناصر داستانی که خواندید، گفت و گو کنید.

نقشه‌ی عناصر داستان	شخصیت‌ها
	زاغ بور، بازرگان، سپیدار، ماهی‌ها، لک لک سفید، پرستو، کلاغ، مرغ دریایی، مرغ ماهی‌خوار و زاغ بورهای کویر
	زمان
	زمان خاصی گفته نشده و فقط از کلیت داستان می‌فهمیم که چند روز گذشت تا زاغ بور به وطنش رسید.
	مکان
	قفس زاغ بور، دشت بزرگ، جویبار، باغ پرندگان، کشتی و بیابان خشک

- غذا نخوردن و آواز «کو کو کو وطنم» سر دادن زاغ بور
- آزادی زاغ بور از قفس
- سخن گفتن با سپیدار، ماهی‌ها، لک‌لک سفید، پرستو، کلاغ و تلاش آن‌ها برای قانع کردن زاغ‌بور به ماندن نزد آن‌ها
- یک روز ماندن در باغ زیبای پرندگان
- سخن گفتن با مرغ دریایی و مرغ ماهی‌خوار در مورد خطرناکی راه دریا
- طوفان و افتادن زاغ بور در دریا
- قطع شدن طوفان و نجات یافتن زاغ بور
- رسیدن زاغ بور به بیابانی خشک که وطنش است
- دیدار دوستان قدیمی و هم‌نوعانش

هرگز جایی امن‌تر و آرام‌بخش‌تر از وطن آدمی نیست؛ حتی اگر وطن شرایط سختی دارد، بودن در آن جا و با هم‌وطنان، باعث خوشبختی و رضایت می‌شود.

صفحه‌ی ۶۸ کتاب درسی

وطن دوستی

«هنوزم ز فردی به خاطر دَرست که در لانه‌ی ماکیان، برده دست

هنوز یادم است در کودکی‌ام، روزی، دستم را درون لانه‌ی مرغان خانگی بردم.

به مقام آن سان به سختی گزید که اشکم چو خون از رگ آن دم جمید

[مرغ] آنقدر محکم به دستم نوک زد که اشکم مانند خون که از رگ بیرون می‌جهد، از چشمانم بیرون جَست.

وطن داری آموز از ماکیان»

پدر، خنده برگریه‌ام زد که هان!

علی اکبر دهخدا

پدرم از گریه‌ی من خدید و گفت: آگاه باش و حفظ وطن را از مرغان بیاموز.

صفحه‌ی ۶۸ کتاب درسی

مفهوم این حکایت با کدام یک از عبارتهای زیر ارتباط بیشتری دارد؟ میهن دوستی، نشانه‌ی ایمان است.